

ABONAMENTUL:
Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
Nr. 750.
pentru oraș și interurban

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr.1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Familia Brătianu în conducerea politicii României.

— Un articol al lui „Vossische Zeitung“ . —

Ziarul „Vossische Zeitung” primește următorul interesant articol dela trimisul său la București, d. *Rudolf Rothelt*, despre actualul conducător politic al României:

„Primul-ministru d. *Ionel Brătianu* înțelege mai bine decât oricare bărbat de stat în viață arta de a înmulți vorbele dar a nu spune nimic. El e capabil să discute ore întregi (în caz dacă nu poate scăpa de vizita diplomaților cari grăbesc la el pentru a-l câștiga), dar depărtându-se din camera primului-ministru, acestia cu nimic nu au devenit mai înțelepți, decât când i-au trecut pragul casei. În chestiile hotărâtoare ale politicii externe d. *I. Brătianu* nu comunică nici cu însuș colegii lui din guvern. Nominal un alt ministru rezolvă afacerile externe, dar în realitate toate firele importante sunt în mâinile dlui *I. Brătianu* și a regelui *Ferdinand*. Tot aceasta este situația și în vecina *Bulgaria*, unde, asemenea, domnitorul: țarul *Ferdinand* și primul său ministru: d. *Radoslavof*, lucrează excludând orice publicitate în chestiile politicii externe.

D. *Ionel Brătianu* trăiește o viață simplă, dar bine ordonată. Se scoală dimineața la orele 8, rezolvă afacerile curente, în public aproape nu se arată de loc, refuză orice invitație pentru distracții de noaptea; întâmplă-se ori-ce, seara la orele 10 îl găsești în pat. El poate dormi liniștit, căci frații veghează deasupra căpătâului lui și asupra afacerilor statului. *Frații Brătianu: Ionel, Dinu și Vintilă, au moștenit (?) statul român dela tatăl lor, dela*

cel mai mare bărbat de stat al României reînviată.

Bătrânul Brătianu fusese și prim-ministru al regelui Carol; el a condus afacerile statului și în timpul războiului ruso-turc, când a fost silit să simtă durerea ca Rusia să răsplătească sprijinul credincios al României prin răpirea *Basarabiei*. *Deci nici din acest motiv nu se poate presupune despre familia Brătianu că ar cultiva sentimente rusofile.*

Se vorbește în România, că unde se găsește un *Lahovary* acolo e partidul conservator. Tot așa numele Brătianu s'a contopit cu liberalismul. Brătienii sunt stăpânii și diriguitorii partidului liberal, iar fiindcă acest partid este singurul care e strâns solidar și care ține seamă de interesele naționale și economice: totodată el este și partidul întregii Români. Ei aveau influență hotărâtoare și pe vremea când era la putere partidul conservator. De altfel despre partidul conservator e notoriu, că acesta pururea se disolvă, se desface în fracțiuni, dupăcum s'a întâmplat aceasta în timpul mai recent desfăcându-se în grupuri sub conducerea dlui *Marghiloman* și a dlui *Filipescu*.

Dinu și Vintilă Brătianu, frații primului-ministru, stau în fruntea celor mai mari instituții financiare române.

Aceste bănci, au în țară numeroase filiale prin cari *Dinu și Vintilă Brătianu* au în mâinile lor întreagă viața economică a țării.

Opreliștea exportului dată de ministrul de

finanțe d. *Costinescu*, împrietenit cu împătrita înțelegere, prin care opreliște se intenționa păgubirea puterilor centrale, a pricinuit încasărilor statului român un deficit de vre-o 100 milioane lei și a enervat proprietarii români, dar afacerile financiare ale băncilor înfloresc ca niciodată. Financierii nu găsesc cuvinte potrivite de a lauda binecuvântarea ce a adus României (înțelege: băncile românești) situația actuală. Deci în această privință dispoziția luată de d. *Costinescu* poate mulțumi și pe Brătienii. Intr'o vreme înclinările necorecte ale dlui *Costinescu* erau o adevărată primejdie pentru unitatea partidului liberal român. A trebuit deci să se găsească modul de a-l împăca; d. *Costinescu* a fost îmblânzit prin aceea, că *Dinu Brătianu* a luat de soție pe fiica dlui *Costinescu*. Adeseori în politica românească au rol important atari căsătorii”.

Tot la acest loc amintim că ziarele bucu-reștene reproduc, în numerile de ieri, următorul pasaj din articolul de fond al lui „*Echo de Paris*”:

„După calculele omenesii România se va decide pentru intrarea în acțiune după terminarea secerișului. Inșă în nici un caz nu e permis să fim prea optimiști și să ne lăsăm lega-nați în iluziuni. Cel mai potrivit mijloc pentru ca să putem convinge o țară care oscilează despre necesitatea atașării ei către noi este, să fim puternici”.

Ziarul german „*Frankfurter Zeitung*” într'un recent articol revine asupra obligamen-telor pe cari i-le impune României conven-ținea cu puterile centrale.

„România, scrie „*Frankfurter Zeitung*”,

Rănitul.

Căzu pe pusta frământată 'n sânge,
Căzu rănit de moarte,
Gândindu-se la mama care-l plânge,
La turmele-i de oi, ce-i sunt departe...

Căzu copilul munților, căzu
In larba roșe ca atâți de-al lui;
Cari au murit de-atât omor sătul,
Cum moare el acu.....

In vaerele-atâtor camerazi,
Moare tăcând al culmilor voinic....
Moare ca 'n umbra codrilor de brazi
Și nu-l mai cere bietei vieți nimic...

De-odată, cu puterile lui toate,
Se mișcă, se ridică 'ncet pe coate
Și stă așa îngândurat privind,
Insângeratul soare în apus....

Cu capul luminat de-un calm nespus,
In puberea solară-acest cioban,
Pare-un superb legionar roman!...

A. COTRUȘ.

Evacuarea răniților în război.

— Un sistem practic inventat de un sublocotenent român. —

O problemă care deși părea rezolvită prin măsurile luate din partea serviciului sanitar militar, în urma războaielor de până acum, se prezintă totuși cu multe neajunsuri în fața noilor dispozițiuni și modificări ale tacticii în actualul război.

În această privință credem interesant să dăm oarecari detalii asupra unei invențiuni speciale datorită unui sublocotenent român.

D. sublocotenent *Gh. Aureliu Ionescu* din reg. Cantemir nr. 12, Bârlad (România), în urma mai multor experiențe, a construit și propus un model de targă, care întrebuintată de serviciul sanitar militar în război, prin proprietățile sale, va ajunge să-și atingă scopul înlăturând piedecile de până acum.

Prin întrebuintarea acestei țargi pe câmpul de luptă se ajunge de a se face o mare economie de oameni în ce privește funcționarea ei, precum și a scurta din timpul atât de insuficient mijloacelor de cari dispuneam până acum.

Targa propusă de d. sublocotenent *Aureliu Ionescu* este pusă pe roate și prezintă avantajul de a putea fi adaptată la orice mijloc de tracțiune.

Din cauza strânsei legături ce există între tactica combatantă și cea sanitară, în multe campanii, izbânda s'a căpătat în urma bunei funcționări a serviciului sanitar. În campania din 1912—1913, s'au văzut cazuri, când răniții și bolnavii mai greu atinși, au murit înainte de a li se putea da un prim ajutor medical.

Când apropierea inamicului începe a se semnala după marșuri lungi și obositoare; când forțamente vom avea oameni căzuți din diferite motive; să ne gândim cum acești oameni vor putea fi duși la locul de căutare de aceeaș stare fizică, prin mijloacele de cari dispunem? Această targă mobilă, urmând acelaș scop, prin mijloacele de cari dispune, poate fi întrebuintată în cele mai bune condițiuni cu oameni chiar străini de acest serviciu, neavând nevoie de multă practică.

În urma războiului din 1912—1913, s'a constatat că dacă mijloacele de evacuare ale răniților ar fi fost suficiente se putea scăpa dela moarte 30—40 la sută din răniți și bolnavi.

Comisiunea turcă trimisă pe câmpul de război pentru a judeca cauzele înfrângerii, e-numără printre altele și insuficiența mijloacelor de transport al răniților la și dela posturile de prim ajutor.

În organizarea unui serviciu, trebuind a se ținea seamă de natura teatrului de operațiuni, serviciul va trebui să dispună tot de atâtea

ar fi obligată să permită transporturile noastre de arme și munițiuni. Germania pretinde României să ia o hotărâre, care însă îi va fi dictată de interesele ei binepricepute”.

Din Bulgaria.

Intre Turcia și Bulgaria. — Presa bulgară atacă pe Sârbi. — Acordul turco-bulgar este o surpriză rezervată de Germania.

— Comunicare particulară. —

Sofia, 18 Iulie 1915.

Chestiunea tratatelor turco-bulgare turbură actualmente cel mai mult opinia publică de aici. Această chestiune se urmărește cu deosebit interes și afară de granițele bulgare.

„Balkanska Posta” spune:

„Alaltăieri seară s'a răspândit în capitală versiunea, că de 3—4 zile în Adrianopol, s'ar fi concentrat o armată de 30.000 oameni. În opoziție cu această versiune am primit din Constantinopol o scrisoare în care se spune:

Aici s'au primit informații că toate forturile betonate din Adrianopol se dărâmă cu dinamită și că se distrug chiar și firele electrice cari leagă aceste forturi.

În unele cercuri diplomatice străine în Sofia se socotește că e foarte probabil ca între guvernul bulgar și Sublima Poartă să se trateze dărâmarea forturilor dela Adrianopol și cedarea orașelor Svilen (Lozengrad), Dimotika, Keșan și atele. În aceleași cercuri nu se ascunde însă, că Sublima Poartă, s'ar acorda să cedeze tot Adrianopolul numai în cazul unui războiu nefast.

Asupra acestei chestiuni „Dnevnik” spune: „Imprejurul tratatelor turco-bulgare se răspândesc tot felul de șvonuri, cari au ca țintă de a produce agitații sau de a da nădejdi exagerate. Pe baza unor informațiuni luate din sorgintele cele mai sigure, putem spune, că după diferitele faze prin cari au trecut tratativele, faza în care se găsesc actualmente aceste tratative e aproape de a da rezultate pozitive.

Punctul mort, în care se găseau tratativele acum câțva timp, se datorau între altele morții lui Von Leiptziger, atașatul militar german din Constantinopol, care asista din partea Germaniei la tratative cât și succeselor germane din Galiția.

Turcia relativ la Bulgaria, ca Ungaria relativ la România, au arătat la acel moment oarecare rea voință pentru cedări și concesiuni. În urmă, această rea voință sub influența necesi-

tăței, s'a transformat într'un senz favorabil pentru noi.

Acordul urmărește de a satisface, înainte de toate interesele noastre economice în pământurile noi. Dacă tripla-înțelegere țintește de a satisface interesele noastre și sub alt raport, e altă chestiune, asupra căreia nu se poate vorbi încă.

Trebuie să se spue, însă, că prin acest acord Bulgaria nu-și leagă mâinile relativ la Turcia. Dacă și de acum înainte nu vom întreprinde nici o acțiune contra Turcilor, asta se va datorii declarației guvernului, făcută încă la începutul războiului și menținută până acuma, că Bulgaria va păstra strictă și leală neutralitate, atât față de Turcia cât și către toate celelalte state vecine.

O persoană sus pusă din diplomația străină ne-a spus asupra tratatelor cu Turcia: „Azi, mâine, și poimâine Bulgaria trece prin momente decisive. Acuma e timpul de a se aminti și de a se extrage exacta explicație a telegramelor împăratului german către sora sa (regina Greciei) că în scurt timp pregătește o surpriză nouă triplei-înțelegeri. Nu rămâne îndoială, că sub vorbele: „Nouă surpriză triplei-înțelegeri”, împăratul înțelegea acordul turco-bulgar.

Sunte asemenea interesante vorbele unui diplomat turc asupra aceleiași chestii: „Noi facem mari concesiuni Bulgariei. Dar Bulgaria cere mult, și dacă noi suntem siliți acuma să satisfacem cererile ei, asta poate sluji pe viitor ca precedent, ca să ne luăm îndărăt tot, sau parte din ceea ce vom da acuma.”

Diplomatul uită că ceea ce cere Bulgaria e câștigat de dânsa și îi fusese recunoscut la Londra.

Pe când „Balkanska Posta” spune, că se vorbește că chiar autoritățile se golesc la Adrianopol, „Dnevnik” scrie că voiajorii sosiți de acolo, spun contrariul de tot. Turcii ar continua de a aglomera armată din Smyrna și întăresc garnizoana din Adrianopol.

„Mir”, ziar naturalist:

„Tratativele cu Turcia sunt de fapt oprite. Poarta, în acord cu aliații ei Germani, a exprimat dispoziția de a face concesiuni teritoriale, numai dacă Bulgaria se alipește de alianța turco-germană. Nici un guvern bulgar, nu ar consimți la astfel de condiții”.

„Utro” spune:

„Se anunță din Petrograd: Reprezentanții triplei-înțelegeri au declarat zilele astea, guvernului bulgar, că în nici un caz, nu vor da consimțământul lor, ca Bulgaria, într'o formă sau în alta, să ocupe o parte din teritoriile cari aparțin Serbiei, fiindcă asta ar învenina raporturile sârbo-bulgare și ar provoca din partea

mijloace deosebite după felul și forma terenului.

Prin faptul că bătăliile moderne sunt caracterizate prin fronturi foarte întinse precum și de o lungă durată, reiese nevoia întrebuintării unui singur mijloc adoptabil în toate aceste împrejurări.

În 1904, în războiul ruso-japonez, s'au văzut cazuri când spitalele de campanie se găsesc la 10—15 klm. înapoi. Ce putea să facă brancardierii și ambulantele de cari dispuneau? La impresurarea dela Ucanton, s'au întrebuintat companii întregi pentru a transporta în spate pe răniți. În acel timp, oare, nu ar fi avut rol acele companii? Dar numărul de răniți dela inamic?

Dacă în 1912, Sârbii, Grecii și mai ales Bulgarii, se găseau din toate punctele de vedere, bine organizați și cu toate acestea s'au văzut cazuri când răniții mureau pe câmp înainte de a fi găsiți de antenele serviciului sanitar sau, când parte din acești răniți duși fiind la posturile de prim ajutor se constata că rănille lor erau pline de viermi.

Campaniile cunoscute până în prezent, ne-au dat la iveală diferite mijloace improvizate. Imprejurările însă, la anumite date, ne fac să uităm ce ne poate fi de folos, rămânând atunci numai cu mijloacele de cari putem dispune.

În războiul actual, am văzut marele serviciu adus de trăsuri de genul celei alcătuită de d. sublocotenent Aureliu Ionescu, deși cu un a-

vantaj mult mai redus; motociclete, side-care în Anglia, targa purtată de bicicliști în Austro-Ungaria, căruțele purtate de câni în Franța și Belgia.

Trăsura-targă propusă de d. sublocotenent Aureliu Ionescu, poate aduce pe răniți distanțe mult mai mari ca 2 klm. (targa Percy) întrebuintând numai a 5-a parte din personalul tărgilor actuale.

În lipsă de alt mijloc de tracțiune ca biciclete, motociclete, automobile, căruțe, cai boi, câni, etc., la cari ea se poate adapta, trăsura targă poate fi purtată de un singur om având unul sau doi răniți în ea și pe orice fel de teren. Se pot lega chiar mai multe una de alta formând astfel convoiuri de câte 10—15, la care 2 oameni sunt suficienți pentru a le transporta și îngrijii de răniți pe timpul mersului. Brancardierii targei Percy pot mânui cu mai multă ușurință trăsura targă. Trăsura se poate adapta și pe vreme de iarnă, punându-se pe tălpi. Fiind prevăzute cu arcuri, transportul se face foarte bine pentru bolnav.

Pe vreme rea, pentru a feri pe rănit de ploaie, praf sau vânt trăsura se acoperă întinzând pânza ce are ca acoperiș.

Experiențele ce s'au făcut cu această trăsura targă, au dat rezultate bune și practice.

„V.”

Serbiei demersuri, cari ar îndepărta-o dela problema care îi stă în față, în raport cu operațiunile ei contra Austro-Ungariei”.

Iată ce scrie „Mir” în articolul său de fond sub titlul „Tratativele”:

„Nu e încă nici un semn că se poate ajunge la un acord între Bulgaria și tripla-înțelegere. Cauzele acestui calm sunt mai multe.

Nu e nici o îndoială că dacă tratativele ar fi fost începute într'o altă fază a războiului, ar fi mers mult mai repede. Tot asemenea nu e îndoială, că dacă ar fi existat mai multă încredere între părți ar fi mers iarăș mai repede.

Dar cauza principală a nesuccesului se datorește unei alte pricini, care operează egal pentru toate statele de sud-est din Europa, rămase până acuma neutrale. Și această cauză merită de a fi examinată în particular fiindcă într'însa se ascunde complicațiile problemei balcanice.

Tripla-înțelegere, care cheamă în ajutor statele neutrale, face asta în numele dreptății, în numele libertății și independenței internaționale, în numele principiilor naționalităților, al uniunii acestor naționalități, în numele viitoare lungi, dacă nu veșnicei păci.

Și în Balcani, puterile înțelegerii doresc să se stingă animozitățile interne de până acuma și să se instaleze cele mai amicale raporturi, dacă nu chiar raporturi de alianță între Bulgari, Sârbi, Greci și Români. Dânsii urmează de a sta pe această bază în toate încercările de tratative.

Lor le-a fost și le este contrariu chiar gândul că ar putea izbucni un nou războiu între micile state balcanice în legătură cu criza generală. Dânsle fac cele mai mari eforturi pentru a câștiga totdeodată pe toți balcanicii și să-i pue în luptă umăr contra inamicului comun: România și Serbia contra Austro-Ungariei, Grecia și Bulgaria contra Turciei.

Pusă pe această bază problema triplei-înțelegeri, devine foarte complicată, dacă nu chiar insolubilă. Și dificultățile se ivesc principalmene din intransigența balcanicilor între dânsii.

Bulgaria nu poate porni într'un alt războiu, dacă nu va fi sigură, că tratatul din București va fi rupt, că dânsa va avea posibilitatea de a se instala în granițele cari i-au fost recunoscute la tratatul din Londra, de conferința din Petrograd, de tratatul cu Sârbii, din 1912 și de situația creată după războiul cu Turcii. Și după toate semnele se pare că nici Sârbii, nici Grecii, nici Românii nu sunt dispuși să facă concesiuni pentru a se repara nedreptatea din 1913, îndeplinită asupra Bulgarilor la București, a cărui directă consecință a fost și tratatul din Constantinopol. Propunerile exacte pe cari le-au făcut tripla-înțelegere Bulgariei nu ne sunt cunoscute, precum până acuma de curând, (nână ce nu s'au destăinuit dela Berlin) nu ne erau cunoscute interogările guvernului bulgar.

Dar admitând că informațiile din Berlin dau aproximativ, dacă nu exact, după cum spun unii, interogările bulgare, noi, lesne vom înțelege, că după aceste întrebări principalul subiect de tratat sunt raporturile și chestiunile litigioase între Serbia, Grecia și România de o parte și Bulgaria de alta.

Oricine se poate, deci, întreba: se poate ca Bulgaria să intre în acțiune mai înainte de a se regula aceste chestiuni între balcanici?

Trebuie să recunoaștem că Românii se arată mai mult aplecați la o înțelegere.

Poate să nu fie sinceri, asta e altă chestie.

Dar în ori ce caz, până acuma dânsii nu au protestat în contra concesiunilor către Bulgaria, după cum fac Sârbii și Grecii.

Aceștia din urmă au mers până a nega orice importanță Bulgariei în războiul actual. Dânsii scriu mereu, că și fără Bulgaria se va termina totul și își permit de a imputa înțelegerii, că ne răsfată adresându-se nouă, pentru cooperare.

Lozinca lor e: „nici o palmă de pământ Bulgarilor din acele teritorii, la cari dânsii pretind, și cari sunt aci sub dominația sârbă și greacă”.

Se știe că Grecii au cerut aliaților să scoabă la Solon sau Kavala o armată de 300.000 oameni, care împreună cu cea grecească să treacă prin Bulgaria nouă și atunci să meargă să se lupte cu Turcii.

După cum suntem informați, puterile triplei-înțelegeri nu au pierdut încă speranța de a câștiga cooperarea balcanicilor printr'o înțelegere favorabilă cu dânșii toți.

Desigur că dânșii nu vor întreprinde nimica înainte de întrunirea camerei grece și de a se vedea cine va lua cârma.

Se prevede că nici după asta, tratativele nu vor merge mai repede, fiindcă puterile înțelegerii sunt decise de a profita de cooperarea noastră cu condiție că se va evita un război între balcanici.

Mai curând ne putem aștepta, ca dânșii să facă un gest cu mâna și să părăsească pe toți balcanicii, căutând a birui cu forțele proprii, căci și așa războiul se răsfrânge pe toate fronturile".

St.

† Protopopul Iuliu V. Montani.

O scurtă telegramă din Zlatna ne aduce la cunoștință, că ieri, Luni, în 19 c. a încetat din viață, în Cluj, vrednicul protopop gr.-cat. al Zlatnei, **Iuliu V. Montani**, tatăl fostului nostru coleg de redacție d. **Ioan Montani**, care de prezent se află pe câmpul de luptă.

În măcelul ăsta îngrozitor, unde moartea e așa de obicinuită, s'ar părea că nu ne-ar mai atinge moartea nici unui om. Cu toate acestea moartea singuraticilor, pe cari i-am cunoscut și de viața cărora e legat un interval de vreme mai frumoase, ne atinge așa de greu.

Cu protopopul **Iuliu V. Montani** se stinge un om al zilelor mai bune, un bărbat distins, care a luat parte la toate mișcările culturale românești, un român în cel mai superb înțeles al cuvântului, un suflet frumos ca munții fermecători, ca regiunile neasemănate în cari s'a născut, în cari a trăit și pe cari le-a iubit, cum a iubit neamul acesta încercat, sufletul lui mare și doinele lui.

Trimitem cele mai adânci condoleanțe întristatei familii, iar iubitului nostru fost coleg de redacție d. **Ion Montani**, care nu va putea petrece mâine, Mercuri, la odihna de veci pe iubitul său părinte, îi trimitem acolo departe, pe câmpul datoriei, cele mai calde cuvinte de mângâiere!...

Pe frontul de răsărit.

București, 18 Iulie.

Pentru prima oară, după multe luni constatăm o stagnare pe toate fronturile. Chiar acolo unde operațiunile au fost extrem de active în Maiu și Iunie, în Galiția și apoi în Polonia meridională, acum domnește liniștea.

Rușii în ceasul al unsprezecelea au concentrat desigur puternice rezerve între Krasnik și Lublin, și se silesc să inaugureze măcar războiul de tranșee, dacă nu-i posibilă o ofensivă. Pe de altă parte, dela 1 Maiu la 10 Iulie armatele germane, cari au înaintat aproape 300 km., deci cam 5 km. pe zi y compris durata marilor lupte, simt nevoie să-și organizeze etapele și probabil să aducă pe frontul lor artileria grea trebuitoare. Oricum, comunicatele de astăzi anunță că situația este staționară în Galiția și în Polonia. Trupele austro-ungare ocupă înălțimile dela nord de Krasnik; iar Rușii stau în fața Lublinului. E imposibil de prevăzut cât timp va trece până când vor începe operațiile dintr'o parte sau din alta, suspendate pentru moment.

Pe linia Bugului Austro-Ungarii au luat un punct de sprijin lângă Derewlany; la frontiera Basarabiei, unde au fost ciocniri violente în ultimul timp, acum nu se observă nici o schimbare în pozițiile beligeranților. Rușii au cerut și au obținut un armistițiu pentru îngroparea cadavrelor. La nord, la Suvalchi-Kalvaria, Germanii au ocupat câteva pozițiuni inamice, înaintând frontul cu 4 km.

Generalul **Ruski** care era în concediu de sănătate de primăvară — se spune c'au fost neînțelegeri între dânșul și marele duce Nicolae — a

fost numit comandant en chef al armatei de nord-est: unii cred că va primi titlul de vice-generalism.

Osoviet, fortăreața rusă care încheie calea ferată spre Bielostok, este bombardată de Germani.

Agiul valorilor rusești pe piața Londrei 40 la sută.

Din Berlin se anunță că Germanii au pus mine la intrarea radei Archangelsck și că într'o săptămână s'au scufundat 4 vapoare străine.

O înțelegere anglo-rusă pentru împărțirea Orientului.

Semnalam cu titlu de curiozitate un articol publicat în „Münchener Neueste Nachrichten” de către contele Monts, fost ambasador german la Roma.

El relevază existența unei înțelegeri anglo-ruse, prin care Orientul învecinat e împărțit în două jumătăți. Rusia ar avea mâinile libere în Balcani, Galiția, Ungaria, Marea-Neagră, care ar ajunge mare clausum, și ridicarea internaționalizării gurilor Dunării, și Armenia.

Anglia primește insulele de lângă Dardanele și-și lărgește imperiul egiptean.

Lăsăm autorului răspunderea informațiilor.

Pe de o parte „Frankfurter Zeitung” a bundă în acelaș senz și se ridică cu acest prilej împotriva interpretării de către România a angajamentelor sale cu puterile centrale.

Pe de altă parte „Popolo d'Italia” confirmă existența unui tratat anglo-franco-rus, după care, în caz de victorie, singură Rusia ar avea dreptul să întretină o flotă în Marea Neagră și să stăpânească Constantinopolul și Marea de Marmara.

Un asemenea tratat, spune „Popolo d'Italia” se îndreaptă împotriva intereselor Italiei.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 19 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: Ofensiva aliaților în Polonia și în Wolhynia a continuat ieri. La apus de Vistula și la Ilzanka luptăm. La apus de Ilza, trupele austro-ungare au ocupat câteva pozițiuni inamice.

Pe înălțimile ce se ridică la apus de Krasnostow, trupele germane dând lupte grele, au înaintat victorioase. Alăturându-se la forțele germane între Skierbieszow și Graboviet regimente austro-ungare au deschis în lupte violente drumul prin Wolicau spre pozițiunile înălțate ale inamicului. Aci am capturat 3000 prizonieri. La miazănoapte-răsărit și la miazăzi-răsărit dela Sokal, landwehrul din Moravia, Silezia și Galiția occidentală au pus piciorul pe țărnul de răsărit al Bugului. Forțele noastre, cari stau sub comanda generalului de cavalerie Kirchbach au capturat aci 12 ofițeri și 1600 soldați de rând și 5 mitraliere. Succesele cari le-au reportat astfel aliații în 18 c. pe întreg frontul, au clătinat puterea de rezistență a inamicului. Cu toate că Rușii au dus în luptă în zilele din urmă toate întăririle, ce și le-au putut câștiga, n'au fost în stare să se mai mențină și în noaptea spre 19 a lunei c. au început să se retragă pe întreg frontul, cedând câmpul de luptă armatelor aliate victorioase. În Galiția orientală situația în general nu s'a schimbat. Frontul dela Nistru a fost numai dela Zaleszyk în jos ținta unor reperate atacuri îndârjite ale inamicului. Rușii au avansat în 7—8 rânduri. Rândul dintâi era la aparență nearmat și par'că ar fi dorit să se predeie, s'au apropiat cu mâinile ridicate. Atacul inamic s'a prăbușit în focul nostru cu pierderi îngrozitoare. De sine se înțelege, că, după cum o vom face și în viitor în împrejurări similare, am împușcat și asupra asaltatorilor la aparență nearmați.

Pe frontul Italian: În circumscripția Goriziei s'au început ieri lupte mai mari. Artileria italiană a deschis ieri des de dimineață focul din tunuri de calibru diferit împotriva marginii platoului Doberdo și a capului de pod dela Gorizia. Violența focului artileriei și-a atins culmea la amiazi, când o puternică infanterie a pornit atacul împotriva marginii platoului, pe întreagă întinderea ei. Trupelor noastre le-a reușit în lupte îndârjite, cari au continuat și noaptea și de multeori s'au dat chiar piept la piept, să îi respingă pretutindeni pe Italiani, cari au pătruns în unele locuri până la tranșeele noastre anterioare.

Mortierele noastre au redus la tăcere 5 baterii grele. Azi dimineață, lupta a prins din nou putere. Și de data aceasta am respins avansările izolate ale inamicului împotriva podului dela Gorizia. La Isonzo de mijloc, în regiunea Krnului și pe frontiera Carintiei am desfășurat o acțiune de artilerie împotriva inamicului, care a dat în parte atacuri și noaptea. În regiunea frontierei tiroleze am respins atacul mai multor batalioane, întreprins la miazănoapte-răsărit dela șeaua de munte Kreutzberg, împotriva pozițiunilor noastre de pe coama de munte Eisenreich, pe vârful de munte Pfann și pe muntele Pilmoor. În regiunea Schlodterbach un detașament mai slab al nostru a părăsit pozițiunea avansată ce o deținea. În Tirolul de miazăzi luptele continuă. Mai cu seamă merită laudă apărătorii fortificațiilor noastre de frontieră, cari rezistă pe parapetele de apărare cu eroism focului inamic.

Evenimente maritime: Ieri dimineața s'au arătat în fața Raguzei, Vechio și Gravosa, în total 8 crucișătoare și 12 torpiloare italiene, cari au deschis focul împotriva liniei ferate, a gării din Gravosa și a câtorva localități, precum și împotriva înălțimilor dela Ragusa și Vechio. S'au dat cam la 1000 de împușcături. Au fost stricate puțin câteva edificii particulare. Pagubă în oameni nu s'a pricinuit. N'am avut nici răniți. Torpilarea anunțată a vasului „Giuseppe Garibaldi” s'a întâmplat la orele 5 și 45 minute dimineața, când escadra italiană a părăsit în grabă apele litoralului nostru.

Berlin, 19 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: În regiunea Souchez, unde ziua a trecut relativ în liniște, noaptea s'a desfășurat o acțiune mai vie. Atacul Francezilor întreprins împotriva Souchezului l'am respins. Atacurile inamice întreprinse de aci spre miazănoapte au fost împiedecate de focul nostru. Pe frontul dintre Oise și Argonni s'au dat lupte vie de artilerie și cu minele. În Argonni inamicul a încercat atacuri slabe, fără înportanță. Pe înălțimile Meuse, la miazăzi-apus dela Les Eparges și dela Tranchee lupta continuă alternativ. Trupele noastre au pierdut din nou avantajele mici locale cari le-a câștigat în 17 c. Am capturat 3 ofițeri și 300 soldați de rând.

Pe frontul oriental: Trupele germane au ocupat Tychum și Schluse. Am ocupat Windau. Urmărind pe inamicul bătut la Alt-Autz am ajuns ieri în Hofzumberg, iar în regiunea ce se întinde la miazănoapte, la apus de Mitau inamicul deține o pozițiune construită prealabil. La răsărit de Popeliany și Kurschany stăm în luptă. Intre Pissa și Skva Rușii au părăsit pozițiile cari le-am spart multiplu, și s'au retras spre Narew. Trupele de rezerviști și landwehr, cari luptă aci au reportat în zilele din urmă prestațiuni strălucite în o regiune mlăștinoasă și părădoasă, favorabilă în toate direcțiile rezistenței inamice. Armata generalului Gallwitz a continuat să înainteze. Aceasta armată se găsește în întregime, la miazăzi-apus dela Ostrolenka—Nowogeorgiewsk, pe linia Narew, unde Rușii n'au găsit apărare în fortificațiile lor și capurile de pod și se retrag deja dincolo de Narew. Numărul prizonierilor a sporit aci la 101 ofițeri și 28.760 soldați de rând. În Polonia și la apus de Vistula și Pilița Rușii continuă să se retragă.

Pe frontul sudoriental: Inamicul, pe care l-a bătut în 17 Iulie în regiunea la miazăzi-apus dela Silmo armata condusă de colonel-generalul Woyrsch, încearcă să puie stavilă urmării în pozițiuni prealabil construite dincolo de Ilzanka. Pozițiunile anterioare ale inamicului le-a ocupat încă ieri după amiază cu asalt vitejescul landwehr silezian. Tot aceste trupe au pătruns noaptea în pozițiunea de împușcat a inamicului ce se găsește lângă numitele pozițiuni anterioare. Deasemenea a început să se clatine linia inamicului la Kassanow și Baranow. Deciziunea e iminentă. Lupta ce o dau armatele aliate sub comanda superioară a mareșalului Mackensen între Vistula și Bug a ținut ziua întreagă cu o violență neslabită. La Pilaskovice-Krasnostow, unde trupele germane au rupt linia inamică, Rușii au încercat făcând eforturile cele mai desperate să evite înfrângerea. Ei au aruncat în luptă și o divizie de gardă încă neatinsă, dar trupele noastre

au bătut-o și pe aceasta. Incolo, mai la răsărit până în regiunea Grabowietului, trupe germane și austro-ungare au forțat trecerea peste Pilița. Lângă Sokal și de aci la mieznoapte trupele austro-ungare au înaintat peste Bug. Sub presiunea constrângătoare a acestor succese, inamicul s'a retras pe întreg frontul dintre Bug și Vistula. Inamicul mai încearcă să reziste numai la apus de Krasnostow. În locul unde au străbătut, Rușii au suferit mari pierderi. Trupele germane și corpul de armată ce luptă sub comanda locotenent-generalului Arz a capturat numai între 16 și 18 Iulie 13.350 oameni și 23 mitraliere. Am găsit un ordin scris, din care reiese că comandamentul inamic a fost hotărât să apere, fără considerație la pierderi, până la sfârșit pozițiunile, pe cari le-am cucerit acum.

Pregătiri în Serbia.

Roma. — Se telegrafiază din Niș că Serbia a primit de curând mari transporturi de muniții.

Parlamentul a votat la unanimitate un nou fond de 250 milioane pentru cheltuielile militare. Peste vre-o două săptămâni se va termina secerișul, așa că un contingent însemnat de oameni va putea să se întoarcă pe câmpul de luptă, reluând ofensiva pe Dunăre și Sava.

Principele moștenitor se află la locul său cu statul său major.

Armata muntenească pe de altă parte e gata să pornească în Herțegovina în înțelegere cu Serbia.

Bulgaria pentru libera circulație pe Dunăre.

Sofia. — Chestiunea deschiderei comunicațiunii pe Dunăre preocupă opinia publică.

Doctorul Petkoff, membru marcant al partidului tinerilor liberali coalizați în guvern, scrie în „Kambana”: „Dacă nu profităm de aceste momente pentru a asigura frontiera apuseană luând înălțimile muntelui Golubin, ajungând în Morava, Bulgaria riscă a fi înăbușită în scurt timp. România nu se poate opune pentru că acolo sunt oameni cu minte și buni diplomați”.

O nouă armată de 45.000 oameni împotriva Dardanelor.

Berlin. — Corespondentul din Atena al ziarului „Berliner Tageblatt” anunță că ziarul atinian „Hestia” e informat că Englezii au concentrat pe insula Malta o nouă armată de 45.000 oameni pentru întărirea trupelor de pe peninsula Gallipoli. Aceste trupe vor fi transportate la Dardanele pe 50 vapoare.

Bulgaria n'are motiv să se grăbească.

Berlin. — „Tägliche Rundschau” e informată din Sofia, că primul ministru Radoslawow a declarat din nou că Bulgaria n'are nici un motiv să se grăbească. Guvernul e hotărât, ca până la toamnă să nu facă niciun pas concret și va perzista pentru neutralitate.

Războiul va ține încă doi ani.

Berlin. — „Times” ocupându-se într'un număr mai recent cu probabila durată a războiului scrie:

Toate semnele arată că Germania poate fi constrânsă la încheierea păcii numai prin două lucruri: epuizarea materialului de oameni și încetarea creditului ei intern și a însufletirii populațiunii. Astfel ar fi o greșală ireparabilă dacă Anglia ar perde din vedere că trebuie să fie pregătită să facă cele mai mari eforturi încă doi ani de zile, până când va fi epuizată Germania.

Ghenadiew a fost pus în libertate.

București. — Corespondentul din Sofia al ziarului „Seara” anunță că consiliul de miniștri bulgar ce a avut loc Vineri, s'a ocupat din nou cu afacerea Ghenadiew, care a fost pus sub acuză de tribunalul de război. Consiliul de miniștri a hotărât ca Ghenadiew să fie pus pe picior liber și să fie supravegheat numai de poliție. El nu va putea părăsi țara fără permisiune din partea guvernului. Aceasta hotărâre consiliul de miniștri a motivat-o declarând, că nu voiește să-l împiedece în exercitarea datoriei lui de deputat. Ghenadiew s'a dus ieri la președintele tribunalului de război căruia i-a prezentat o contraacuză împotriva deputatului Gațev, care l-a acuzat cu complicitate în atentatul dela Casmou.

INFORMAȚIUNI

Arad, 20 Iulie 1915.

Dăruire. D. Aurel Poruțiu, paroh gr. cat. din Dezmér a trimis 4 cor. ca ajutor pentru soldații deveniți orbi pe câmpul de luptă. Mulțumiri!

Moartea fostului primar al Aradului Salacz. Fostul primar al orașului Arad Iuliu Salacz, care a condus afacerile orașului timp de 26 ani în această calitate, a decedat în noaptea de Sâmbătă spre Duminică în etate de 85 de ani. Salacz a fost ales în anii 80 și deputat al Aradului cu program liberal. Inmormântarea a avut loc ieri.

Dimisia lui Zografos. Din Atena se anunță: Regele a primit dimisia ministrului de externe Zografos, care își părăsește postul din motive sanitare. Ministerul de externe va fi condus provizor de primul ministru Gunaris.

Dăruire. D. Ioan Crăciun preot în Șpring a trimis adm. noastre suma de 5 cor. pentru cartea comemorativă a eroilor noștri.

Moartă de spaimă. Din Oradea-mare se scrie „Foi Poporului Român”: O adâncă emoțiune a provocat în societatea românească de aici următoarea tragedie a unei familii românești. Funcționarul în pensiuine al institutului de credit din localitate „Bihoreana”, C. Hosszu, plecase pe câmpul de luptă ca glotaș. Acolo se îmbolnăvise grav. Transportat într'un spital militar — muri. Luni, vestea morții lui ajunse la urechile bieteii lui soții. Dânsa, fiind de mai mult timp bolnăvicioasă — a fost atât de înspăimântată de aceasta veste — încât a căzut moartă a pământ. La țipetele copiilor ei au alergat vecinii. Medicul adus în grabă a constatat că biata româncă a murit de o boală de inimă.

Concurs de primire pe cursul I. al preparandiei diecezane de fete din Gherla.

La acest curs vor fi primite 30 eleve, cari vor fi îndatorate să locuiască în internatul institutului și numai în cazuri excepționale se va concede elevelor să poată locui în oraș.

Elevele, cari voiesc să fie primite, au să recurgă la Ordinariatul diecezan până în 9 August a. c. și să dovedească:

1. Cu carte de botez, că în luna Iunie a. c. au implinit vârsta de 14 ani și n'au trecut de 18 ani.

2. Cu testimoniu școlar, că au absolvit cu succes patru clase de școală civilă, reală, gimnazială sau de școală superioară de fete și dacă recurenta a fost dispensată dela cutare obiect de învățământ la acele școli, din acel obiect va avea să facă examen de primire.

3. Cu certificat dat de medic oficios, că este sănătoasă, întreagă și aptă pentru cariera pedagogică, alăturând și certificat de revaccinare.

4. Cu atestat dela oficiul parohial competent, că dela absolvirea studiilor a dovedit purtare morală exemplară.

Recursul să se provadă cu timbru de 1 cor., aceluzele cu timbru de 30 fileri. Dacă se alătură atestat de paupertate datat din acest an, recursul și aceluzele sunt scutite de timbru.

Orfanele de preoți cu atestat de paupertate pot să recurgă și pentru ajutor din fondurile diecezane orfanotrofiale.

Taxa internatului e 400 coroane și se plătește înainte în patru sau două rate. La înscriere se vor prezenta elevele cu rezoluțiunea Ordinariatului, însoțite de părintii sau îngrijitorii lor și vor plăti didactru de 100 coroane, taxă de înscriere 10 coroane și pentru fondul de penzie 12 coroane.

Elevele, cari vor fi primite în internat, vor aduce cu sine: 1 plapomă de învâlit cu 3 cuverte, 1 învâlitore de pat albă, 1 covorel la pat, 3 ciarșafuri, 3 stergare, 3 servete, 2 pepteni, perii de dinți, de haine, albituri câte jumătate duzină din fiecare, 2 fuste de iarnă și 2 de vară, clorapi și batiste câte 1 duzină, 1 parapleu, încălțăminte trebuincioasă, pălărie de vară și de iarnă, mantă de primăvară și de iarnă, 2 haine de casă și 1 toaletă de plimbare; afară de aceste aici își vor pregăti câte 2 sorturi în forma unei haine, cari toate le vor

preda pe lângă inventar scris în 2 exemplare și vor rămânea în proprietatea lor.

Pentru uniformitatea îmbrăcăminteii elevelor numai pe anul viitor se va face îngrijire din partea internatului.

Gherla, din ședința consistorială ținută în 25 Mai 1915.

Ultima oră.

RUȘII AU EVACUAT VARȘOVIA, IVANGOROD, VILNA, KOVNO, GRODNO ȘI RIGA.

Cracovia. — Ziarele din Varșovia anunță că comandamentul suprem rusesc a ordonat, probabil sub presiunea atacurilor gigantice ale aliaților, nu numai Varșovia ci și Sildice, Ivanogorod, Vilna, Kovno, Grodno, Bialystok și Riga, cu un cuvânt cele mai importante fortificații și cetăți rusești.

AM RESPINS ATACUL ITALIENILOR.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Italienii au pornit ieri dimineața, în zori, o ofensivă în stil mare la Isonzo. 8 ore de aruncări au bombardat pozițiunile noastre, făcând ne mai pomenită pradă de muniție. Au dat apoi asalturi cu cele mai bune trupe a lor. I-am respins pe întreg frontul în lupte violente. Italienii au avut pierderi îngrozitoare și morții zac în grămezi în fața pozițiunilor noastre. Cu toate că erau în număr covârșitor, Italienii n'au putut să ne răpească nici o pozițiune.

40 MII PRISONIERI.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: I-am silit pe Ruși să se retragă pe întregă linia de bătăie. La Sokal am ajuns până pe țărmul de răsărit al Bugului. Numărul prizonierilor ce am făcut în cursul noii ofensive se urcă la 40.000 oameni.

AVIATORII NOȘTRI AU BOMBARDAT BARI.

Lugano. — Sâmbătă, 3 aviatori ai noștri au aruncat bombe asupra orașului italian dela mare Bari. Au fost omorâți 6 oameni, iar mai mulți au fost răniți.

ATAC ÎMPOTRIVA AVANTPOSTURILOR MUNTENEGRINE.

Sofia. — Se anunță din Cetinje: Infanteria și artileria monarhiei au atacat avantposturile muntenegrine de pe Monte Grabovo.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

G. Crișan, Tisa. Pentru „Biblia cea mare” mai bine e să trimiteți banii înainte (Cor. 6), adăugând pentru buletin 20 fil. Adresa: Librăria „Concordia”, Arad, str. Deák Ferenc nr. 20.

DE VÂNZARE.

Două mașini de treerat în stare bună, un motor cu benzin de 12 puteri și un căzan cu foc de 8 puteri și toate lucrurile necesare. A se adresa lui

Dumitru Lupea, paroh Zséna
up. Gavosdia (Krássó-Szörény m.)
Lu 2469—1

VÂND:

o bundă păurească, lemne de lucru, proptă la fântână, bătănie de prune, 1 vas mare (nou), o scaldă cu foc (folosită), 10 acții dela „Bărzăvana”.

CUMPĂR:

Mașină de trierat cu cai, 2 biboii de lucru, 4 măgari de lucru, 3 muele, 1 berbec (birci, nu oi).

VASELIAN POPOVICIU, inv. pens.
Marosborsa.

ASIGURATI

bucatele în stoguri contra focului! Ofertele pentru asigurarea bucatelor și a nutrețului precum și a garniturilor de trier le primește fiecare agent local, dar se pot trimite și direct Agenturii principale din Arad a băncii de asigurare Transsylvania.

(Ta 2466—5.)